

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

3003201100014

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

[REDACTED]

OPR
P-Rijk

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

[REDACTED]

Kenmerk
2011-2000102502

Datum 29 maart 2011
Betreft Beslissing op uw Wob-verzoek

Bijlagen
4

Geachte [REDACTED]

Bij brief van 16 maart 2011, ingekomen op 17 maart 2011, heeft u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob).

Uw verzoek heeft betrekking op de "brief van 9 november 2007, kenmerk P&O.SJZ/2007/2922, betreffende het onderwerp Dienstreizen en werktijd, afkomstig van het toenmalige Ministerie LNV", die naar u stelt door mij is ontvangen. Tevens verzoekt u om "alle daaraan gerelateerde documenten met betrekking tot het onderwerp en de voornoemde brief".

Met betrekking tot uw verzoek om informatie bericht ik u als volgt.

In de administratie van mijn ministerie is gezocht naar de door u genoemde brief. Hierbij verstrek ik u een afschrift van deze brief van 9 november 2007. Tevens verstrek ik u het bij deze brief behorende aanbestedingsbrief van 14 november 2007 van de secretaris-generaal van het toenmalige ministerie van LNV aan de secretaris-generaal (SG) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Ook treft u aan het antwoord op de brief van 9 november 2007 dat door mijn ministerie is verzonden aan het ministerie van LNV. Het betreft de brief van 7 december 2007, kenmerk 2007-0000533150. Deze brief is onlangs naar aanleiding van een ander Wob-verzoek openbaar gemaakt. Mijn beslissing op dat Wob-verzoek omtrent openbaarmaking van de brief van 7 december 2007 treft u eveneens aan.

Zoals u ziet is in de brieven een enkel gedeelte onleesbaar gemaakt. De onleesbaar gemaakte gedeeltes betreffen namen, handtekeningen, privé-adresgegevens, doorkiesnummers en e-mailadressen van de betrokken individuele personen. Deze gegevens verstrek ik u niet in verband met de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Dit belang afwegende tegen het belang van openbaarmaking van deze gegevens, weeg ik het belang genoemd in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob zwaarder.

Voor de goede orde wijs ik u erop dat in de brief van 7 december 2007 een gedragslijn is aangegeven maar dat mij bekend is dat bij verschillende ministeries of onderdelen daarvan in het lokale overleg met vakbonden aanvullende of nadere afspraken hierover zijn gemaakt.

Datum
29 maart 2011
Kenmerk
2011-2000102502

Nadere informatie, anders dan de op dit onderwerp betrekking hebbende algemene wet- en regelgeving, waarvoor ik u verwijs naar het internet (www.overheid.nl), is bij mijn ministerie niet voorhanden.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Een afschrift van deze brief zal worden verzonden aan het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

Secretaris-generaal

- Bijlagen:
1. brief van LNV aan BZK d.d. 9 november 2007;
  2. daarbij behorend aanbiedingsbriefje d.d. 14 november 2007;
  3. brief van BZK aan LNV d.d. 7 december 2007, als bijlage opgenomen bij
  4. beslissing op Wob-verzoek d.d. 10 maart 2011.

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, directoraat-generaal Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk, directie Organisatie- en Personeelsbeleid Rijk, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Ministerie van BZK, Directoraat-Generaal
Organisatie en
Bedrijfsvoering Rijk i.o.
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		P&O/SJZ/2007/2922	9 november 2007
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Dienstreizen en werktijd		070- [REDACTED]	

Geachte [REDACTED]

Zoals u wellicht weet is er reeds geruime tijd op verschillende fronten discussie over het aanmerken van de reistijd als werktijd in geval van een dienstreis. Meer in het bijzonder doet de situatie binnen LNV zich voor bij de Voedsel en Warenautoriteit (VWA) waar het tot dusverre niet mogelijk is gebleken om met het DGO LNV overeenstemming te bereiken over een passende regeling. Het standpunt van de zijde van uw departement is dat reistijd tijdens dienstreizen die vanuit de woning aanvagen, zonder dat op de heenreis de plaats van tewerkstelling wordt aangedaan, vanaf het moment waarop de woning wordt verlaten als werktijd moet worden aangemerkt. In de praktijk leidt strikte toepassing van deze redenering tot onbedoelde en excessieve uitkomsten met de daaraan verbonden hoge loonkosten. Bij onverkorte toepassing van eerder genoemd standpunt leidt dit bij de VWA tot additionele kosten in de orde van € 2 a 3 miljoen per jaar. Genoemde meerkosten en in het bijzonder ook de aanleiding daarvan vormen thans eveneens onderwerp van overleg met het ministerie van Financiën. Het simpel aanwijzen van "woonplaats is standplaats" is in de gegeven omstandigheden niet wenselijk en brengt door genoemde redenering evenzeer hoge kosten met zich mee. Tegelijkertijd is vast komen te staan en ook door uw afdeling erkend, dat in het Reisbesluit binnenland c.a. geen duidelijke bepaling over werktijd tijdens diensttijd is opgenomen. Dit leidt tot verschillende interpretaties van reistijd, werktijd en begin en einde van dienstreizen.

Niet alleen bij LNV maar ook bij Rijkswaterstaat en de Arbeidsinspectie bestaan afwijkende regelingen. Onlangs is, zoals u bekend, de problematiek ook aan de orde geweest in het VOR en het SOR.

Zonder op de inhoud en interpretatie van regelgeving te willen ingaan zou ik willen benadrukken dat dezerzijds zeer sterke behoefte bestaat aan fatsoenlijke sectorale en uniforme regelgeving over dit onderwerp op korte termijn. Deze wens is met name ingegeven door actuele ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit tussen departementen, brede en flexibele inzetbaarheid van ambtenaren, samenwerking van uitvoerende diensten en samenwerking van inspectiediensten. Voor zover mij bekend maakt de hier bedoelde regelgeving geen deel uit van het project ARP (Arbeidsvoorwaardenbesluit Rijkspersoneel). Harmonisatie is dan ook van groot belang,

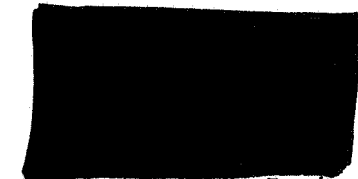
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Personeel en Organisatie
Sociale- en Juridische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73
Postadres: 20401
2500EK 's-Gravenhage
Telefoon: 070-3785167
Fax: 070-3786165
Telegramadres: Landvis
www.minlnv.nl
Email:
[REDACTED]@minlnv.nl

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
9 november 2007	P&O/SJZ/2007/2922	2

niet in de laatste plaats om nadelige effecten voor de bedrijfsvoering van de Sector Rijk in het algemeen en het ministerie van LNV in het bijzonder, te voorkomen maar ook ter waarborging van de rechtspositie van ambulante ambtenaren.

Graag verneem ik uw reactie: '9'

DE SECRETARIS-GENERAAL,

Prof. dr. A.N. van der Zande

16112007

Directie Personeel en Organisatie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
De Secretaris-Generaal
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ DEN HAAG

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		P&O/SIZ/2007/2929	14 NOV. 2007
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
		070-3785167	1

Geachte heer Holtslag,

Hierbij breng ik onder uw aandacht een afschrift van mijn brief van 9 november 2007 die ik zond aan de Directeur-Generaal van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met betrekking tot de problematiek rond dienstreizen en werktijd.

DE SECRETARIS-GENERAAL,

Prof.dr. A.N. van der Zande

Ministerie van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij
Directie Personeel en
Organisatie
Sociale- en Juridische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73
Postadres: Postbus 20401
2500 EK 's-Gravenhage
Telefoon: 070 - 3785167
Fax: 070 - 3786165
Telegramadres: Landvis
Email:
@minlnv.nl

16112007

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Onderwerp
Dienstreizen en werktijd

Naar aanleiding van uw brief van 9 november 2007, kenmerk P&O/SJZ/2007/2922, inzake bovenvermeld onderwerp, deel ik u het volgende mede.

In het voortgangsoverleg met de bonden (VOR) van 17 oktober 2007 is de casus met betrekking tot het aanmerken van reistijd als werktijd ten aanzien van ambulante ambtenaren van de Voedsel en Warenautoriteit (VWA) besproken. Ten aanzien van deze casus is geoordeeld dat reistijd tijdens dienstreizen die vanuit de woning aanvagen, zonder dat op de heenreis de plaats van tewerkstelling wordt aangedaan, vanaf het moment waarop de woning wordt verlaten als werktijd moet worden aangemerkt. Hieraan hebben de volgende overwegingen ten grondslag gelegen.

Op dienstreizen binnen Nederland is het Reisbesluit binnenland van toepassing. In artikel 5 van dat besluit is met betrekking tot het begin en einde van dienstreizen het volgende bepaald.

Artikel 5. Begin en einde der dienstreizen

1. Voor de vergoeding van reis- en verblijfkosten geldt dat de plaats van tewerkstelling het beginpunt en het eindpunt is van de dienstreis.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan de woning van de betrokkene of een andere plaats als beginpunt respectievelijk eindpunt van de dienstreis worden aangemerkt, tenzij op de heenreis onderscheidenlijk de terugreis de plaats van tewerkstelling wordt bezocht.

Uitgaande van de normale situatie waarin de ambtenaar een aangewezen standplaats heeft, impliceert vorenbedoeld artikel dat het bevoegd gezag bepaalt:

- a. of er een dienstreis moet worden gemaakt;
- b. waar de dienstreis moet aanvagen.

Het dienstbelang is hierbij leidend en het persoonlijk belang van de ambtenaar speelt geen rol.

Datum
7 december 2007

Ons kenmerk
2007-000533150

Onderdeel
POIR/PR

Inlichtingen

T 070-
F

Uw kenmerk

Blad
1 van 2

Aantal bijlagen
0

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl

13122007

Datum
7 december 2007

Ons kenmerk
2007-0000533150

Onderdeel
POIR/PR

Blad
2 van 2

Als het bevoegd gezag de woning aanwijst als beginpunt van de dienstreis en de plaats van tewerkstelling wordt tijdens de heenreis niet bezocht, is die dienstreis vergelijkbaar met een dienstreis die aanvangt op de plaats van tewerkstelling en kan geen sprake zijn van (gedeeltelijk) woon-werkverkeer. Onder woon-werkverkeer moet immers worden verstaan het daadwerkelijk reizen tussen de woning en de voor de ambtenaar gebruikelijke plaats van tewerkstelling.

Omdat blijkt het vorenstaande een dienstreis die aanvangt in de woning:

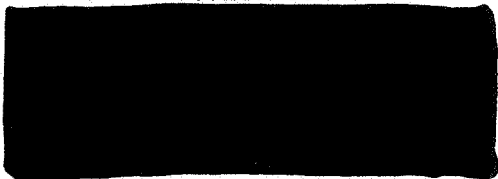
- de uitvoering van een dienststopdracht is;
- uitsluitend in het belang van de dienst wordt gemaakt (meestal vanwege efficiency);
- niet verschilt van een dienstreis die op de plaats van tewerkstelling aanvangt;
- niet (gedeeltelijk) woon-werkverkeer is als tijdens de reis de plaats van tewerkstelling niet wordt bezocht,

ligt het niet zonder meer voor de hand er vanuit te gaan dat wanneer een dienstreis in de woning aanvangt, die dienstreis eigenlijk gedeeltelijk (fictief) woon-werkverkeer is en dat het om die reden redelijk is een gedeelte van de reistijd voor rekening van de ambtenaar te laten komen.

Het is inderdaad juist dat in het Reisbesluit binnenland niet expliciet is geregeld hoe moet worden omgegaan met werktijd tijdens dienstreizen en dat dit kan leiden tot interpretatieverschillen. In januari van dit jaar is deze problematiek besproken in het overleg van de Interdepartementale commissie voor rechtspositieaangelegenheden (ICRA) en in het VOR. Op dat moment werd vastgesteld dat een gedragslijn voor het vaststellen van het begin en einde van de werktijd van medewerkers die vanuit huis dienstreizen maken, niet wenselijk was. Reden hiervoor was dat verwacht werd dat een regeling tot veel discussie zou leiden en dat geen recht zou worden gedaan aan de grote variatie in individuele situaties. Maatwerk en praktische oplossingen werden derhalve als meest effectief beschouwd en behoefte aan aanvullende sectorale regelgeving was niet aanwezig.

Nu u aangeeft dat - ingegeven door actuele ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit tussen ministeries, brede en flexibele inzet van ambtenaren, samenwerking van inspectiediensten en samenwerking van uitvoerende diensten - bij u alsnog behoefte bestaat aan sectorale regelgeving ben ik bereid deze problematiek opnieuw te bespreken met de ICRA.

DE DIRECTEUR-GENERAAL ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING RIJK,

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

1403201100020

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

De heer of mevrouw [REDACTED]

OBR
Organisatie- en
Personeelsbeleid Rijk

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon

T 070 - 426 [REDACTED]
[REDACTED]@minbzk.nl

Kenmerk
2011-2000072215

Datum 10 maart 2011
Betreft Beslissing op uw Wob-verzoek

Bijlagen

1

Geachte heer of mevrouw [REDACTED]

Bij brief van 25 februari 2011, ingekomen op 1 maart 2011, heeft u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob).

Uw verzoek heeft betrekking op "de brief verstuurd op 6 december 2007 met betrekking tot het onderwerp 'dienstreizen die vanuit de eigen woning aangevangen worden geacht binnen werktijd plaats te vinden'". Deze brief is naar u stelt door de DG Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk verstuurd aan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Met betrekking tot uw verzoek om informatie bericht ik u als volgt.

In de administratie van mijn ministerie is gezocht naar de door u genoemde brief. Aangetroffen is een brief van de DG Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk aan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over het door u aangeduide onderwerp. Deze brief, met kenmerk 2007-0000533150, dateert van 7 december 2007.

Ik heb aangenomen dat uw verzoek betrekking heeft op deze brief.

Hierbij verstrek ik u een afschrift van deze brief.

Zoals u ziet is een enkel gedeelte onleesbaar gemaakt. De onleesbaar gemaakte gedeelten betreffen namen, handtekening en doorkiesnummer van de betrokken individuele personen. Deze gegevens verstrek ik u niet in verband met de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Dit belang afwegende tegen het belang van openbaarmaking van deze gegevens, weeg ik het belang genoemd in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob zwaarder.

Ten slotte wijs ik u erop dat in de brief van 7 december 2007 een gedragslijn is aangegeven maar dat mij bekend is dat bij verschillende ministeries of onderdelen daarvan in het lokale overleg met vakbonden aanvullende of nadere afspraken hierover zijn gemaakt.

Datum
10 maart 2011
Kenmerk
2011-2000072215

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze

R.M./van Erp-Bruinsma
Secretaris-generaal

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, directoraat-generaal Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk, directie Organisatie- en Personeelsbeleid Rijk, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.